

دو شنبه 1 مهر 1392- 17 ذی القعدة 1434- 23 سپتامبر 2013

۱ مهر- 17 ذی القعدة - 23 سپتامبر ...

گذرتاریخ

۱ مهر- 17 ذی القعدة - 23 سپتامبر

1 مهر در گذرتاریخ

* تولد #171؛ حضرت امام خمینی» رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران در خمین (1281 ش) اشاره:

حضرت آیت‌الله العظمی سیدروح الله موسوی خمینی در اول مهر سال 1281 ش برابر با بیستم جمادی‌الثانی 1320 ق، همزمان با زادروز حضرت زهرا(س) در شهرستان خمین به دنیا آمدند. در دوران طفولیت، پدرشان که از عالمان آن دیار بود به شهادت رسید و سید روح‌الله از آن پس تحت سرپرستی مادر و عمه خود قرار گرفت. ایشان پس از پشت سر گذاشتن دروس مقدماتی و سطح، در محضر آیت‌الله شیخ عبدالکریم حائری یزدی به فراگیری دروس خارج همت گماشتند و مورد توجه خاص استاد واقع شدند. ایشان همزمان با تأسیس حوزه علمیه قم، به آن شهر عزیمت نموده و با استفاده از محضر پرفیض حضرات آیات شیخ علی اکبر یزدی و محمدعلی شاه آبادی، در علم هیئت، عرفان، حکمت و فلسفه، به درجه والایی دست یافتند. حضرت امام سپس حلقه درسی خود را تشکیل دادند. در محضر ایشان شاگردان فراوانی پرورش یافتند که در جریان نهضت نیز، یاور آن حضرت بودند. حضرت امام از جمله کسانی بودند که نقش مهمی در دعوت از آیت‌الله بروجردی به قم ایفا کرده و از ایشان حمایت نمودند. پس از ارتحال آیت‌الله بروجردی و آغاز گسترده نقشه‌های ضد اسلامی دستگاه پهلوی، حضرت امام علیه دستگاه جور به پا خاستند و نهضت اسلامی ایران را به جریان انداختند. حوادث متعدد این دوران به ویژه اعتراض و خروش آن حضرت نسبت به کاپیتولاسیون به تبعید ایشان به ترکیه، عراق و هجرت به پاریس انجامید. امام خمینی(ره) در نهایت پس از حدود 15 سال دوری از وطن، در بهمن‌ماه 1357 به کشور اسلامی بازگشته و نظام جمهوری اسلامی را بنیان نهادند. حضرت امام در طول رهبری ده ساله خویش، انقلاب را در حوادث سهمگین پس از انقلاب و دوران جنگ هدایت کرده و در مقابل استکبار، ندای حق‌خواهی و عدالت‌طلبی را فریاد کردند. سرانجام این رادمرد جهاد و اسوه علم و عمل در چهاردهم خرداد 1368 در 88 سالگی جان به جان آفرین تسلیم کردند و پس از تشییع بی‌نظیر در جهان، در بهشت زهراي تهران به خاک سپرده شدند.

* آغاز ثبت احوال و صدور شناسنامه در ایران (1297 ش)

اشاره:

در شهریور 1295 ش، تصویب نامه‌ای مشتمل بر 41 ماده درباره آمار و ثبت احوال به تصویب هیئت وزیران رسید ولی تا سال 1297 ش به اجرا در نیامد. در این سال، ثبت احوال در وزارت داخله در تهران تأسیس شد و به تدریج در نقاط دیگر کشور توسعه یافت. در سال 1303 ش، آیین نامه‌ای مفصل درباره سرشماری و جمع آوری آمارهای گوناگون به تصویب هیئت وزیران رسید. اداره ثبت احوال در آغاز #171؛ «سجل احوال» نامیده می‌شد و گاهی تحت نظر شهرداری و گاهی، یکی از ادارات وزارت کشور محسوب می‌گردید. این اداره در سال 1307، به نام اداره احصائیه و سجل احوال کل مملکتی نامیده شد و در سال 1316 به #171؛ اداره آمار و ثبت احوال» تغییر نام یافت. در خرداد 1318، قانون سرشماری به تصویب مجلس شورای ملی رسید و از آن تاریخ تا شهریور 1320، در 35 شهر، سرشماری به عمل آمد. در سال 1337، وظایف ادارات آمار و ثبت احوال از یکدیگر تفکیک گردید و تشکیلاتی با نام اداره کل ثبت احوال و نیز سازمان ثبت اسناد کشور تأسیس شد.

* حرکت جمعی دانش آموزان و دانشجویان و برخورد با رژیم شاه (1349 ش)

اشاره:

روز اول مهر 1349، دانش آموزان سال ششم دبیرستان های تهران به عنوان اعتراض به آیین‌نامه امتحانات نهائی سال ششم متوسطه، تصمیم به اعتصاب دسته جمعی گرفتند و بیست و ششم مهر را روز اعتصاب محصلین نامیدند. دانشجویان دانشگاه‌های تهران نیز به حمایت از دانش‌آموزان معترض که در روز موعود به سمت دانشگاه تهران دست به راهپیمائی زده بودند، به جمع آنان پیوستند. در این حال، حمله وحشیانه دژخیمان رژیم به دانش‌آموزان، مردم حاضر در صحنه و دانشجویان را بر آن داشت که با مهاجمان به زد و خورد پرداخته و دانش‌آموزان را از چنگال مأموران نجات دهند. ولی ناگهان مهاجمان مسلح به روی مردم آتش گشودند و ده‌ها نفر را زخمی و صدها تن را دستگیر نمودند.

* آغاز کار #171؛ دانشکده هنرهای دراماتیک» سابق و دانشکده #171؛ سینما و تئاتر» فعلی (1343 ش)

اشاره:

این دانشکده که خود بخشی از دانشگاه هنر تهران می‌باشد، پیش از انقلاب دانشکده هنرهای دراماتیک نام داشته‌است و تأسیس اولیه آن به سال ۱۳۴۳ می‌باشد. بعد از انقلاب دانشکده هنرهای دراماتیک به همراه چند دانشکده که قبل از انقلاب زیر مجموعه وزارت

فرهنگ و هنر سابق بودند -از جمله دانشکده هنرهای تجسمی- تشکیل مجتمع دانشگاهی فارابی را دادند که چند سال بعد این مجتمع به دانشکاه هنر تغییر نام داد. پذیرش دانشجو در دانشکده سینما و تئاتر از طریق کنکور سراسری می‌باشد. که داوطلبان بعد کنکور و کسب امتیازات لازم برای مصاحبه علمی فرا خوانده می‌شوند و پذیرش نهایی از بین آنها صورت می‌گیرد.

* حمله نیروی هوایی ارتش به خاک دشمن متجاوز یک روز پس از آغاز جنگ (1359 ش) اشاره:

پس از تعرض هواپیماهای عراق به حریم هوایی ایران و بمباران مناطق حساس کشور، در کمتر از بیست ساعت، یکصد و چهل فروند جنگنده ایرانی در حریم هوایی بغداد ظاهر شده و طی عملیاتی برق‌آسا، چندین پایگاه نظامی و دیگر مراکز مهم و حساس را در بغداد و سایر شهرهای عراق بمباران کردند. در این حملات، تعداد زیادی از هواپیماهای عراقی که روی باند مستقر شده بودند، منهدم شدند. این عملیات و نفوذ در خاک عراق تا مناطقی نزدیک مرز سوریه و اردن حیرت کارشناسان نظامی خارجی را نیز برانگیخت که خلبانان ایرانی چگونه توانسته‌اند از دیوار توپ‌های ضد هوایی و موشک‌های زمین به هوای عراق عبور کنند. این حمله، توان و قابلیت رزمی نیروی هوایی را به منصفه ظهور رساند و به طرز باشکوهی به نمایش گذاشت.

* رحلت فقیه جلیل آیت‌الله «محسن حرم پناهی» (1381 ش) اشاره:

شیخ محسن حرم پناهی در سال 1347 ه.ق در شهر قم و در بیت علم و فقاقت، فتوا و قضاوت چشم به جهان گشود. والد ماجد ایشان مرحوم مهدی حرم پناهی عالمی زاهد و تارک هوای از احفاد مرحوم ملا آقا حسین مجتهد قمی (ره) و مورد توجه خواص و بزرگان علماء بوده است و مادر ارجمندشان صبیبه مرحوم سید صادق روحانی قمی (ره) و بانویی پارسا و عفیفه بود که در عصر خود الگویی مناسب از زن مسلمان برای سایر بانوان به شمار میرفت. نکته بسیار حائز اهمیت در مورد ایشان این است که در طول سال های مبارزات و بعد از آن هیچ گاه وظیفه اصلی خود را که تحقیق و تدریس، تصنیف و تربیت طلاب میدانستند، فراموش نکردند، بطوری که حتی در آخرین روز عمر پر برکت خود نیز در مدرسه فیضیه به تدریس پرداختند و در روزهای تعطیل طلاب را از علومی همچون تفسیر، اخلاق و اعتقادات بهره مند مینمودند و در همین راستا شاگردانی را جهت مناظره با سایر ملل و مذاهب اسلامی تربیت کردند. سرانجام بعد از 76 سال خدمت در راه اشاعه دین اسلام، در سال 1423 ه.ق دار فانی را وداع و به دیدار حق شتاف و پیکر پاک او را با تشییع با شکوه در جوار حرم ملکوتی حضرت فاطمه معصومه (سلام الله علیها) به خاک سپردند.

* روز بازگشایی مدارس اشاره:

با آغاز سال تحصیلی در اول مهر، همه ساله میلیون‌ها دانش‌آموز، به شوق آموختن دانش، روانه مدارس می‌شوند. این تکاپو جلوه زیبایی را به جامعه می‌بخشد، گویی که خونی تازه به رگ‌های حیات کشور اسلامی عزیزمان وارد شده است و این چنین، تجسم پرمعنایی از نسل آینده به اذهان خطور می‌کند. برای سازندگی، هیچ راهی مناسب‌تر از توجه عمیق به امر مهم تعلیم و تربیت نمی‌باشد. سرمایه‌گذاری بر روی انسان، به معنای سرمایه‌گذاری بر روی مولد فن آوری است و امر آموزش و پرورش، یک سرمایه‌گذاری افزوده است، یعنی هزینه‌ای که صرف یک دانش‌آموز می‌شود، سودی چند برابر خواهد داشت. آموزش و پرورش به طور مستقیم در تحول و پیشرفت سایر نهادهای اجتماعی نیز نقش بنیادی و زمینه ساز دارد و ضعف و قوت این نهاد، در نهایت به ضعف یا پیشرفت سایر نهادهای اجتماعی منجر می‌شود.

* روز دهقان

17 ذی القعدة در تگذرتاریخ

* تبعید حضرت امام موسی کاظم(ع) از مدینه به عراق(179 ق) اشاره:

حضرت امام موسی کاظم(ع) هفتمین پیشوای معصوم، به دستور هارون الرشید، خلیفه‌ی ستمکار عباسی در مدینه دستگیر و به بصره تبعید شد. گویند آن حضرت در هفتم ذیحجه‌ی سال 179 ق وارد آن شهر گردید و به زندان فرستاده شد. امام، مدتی در زندان عیسی بن جعفر، حاکم بصره، بود؛ اما وی به هارون نامه‌ای نوشت و درخواست کرد که امام رابه فردی دیگر بسپارد، زیرا در تمام این مدت، سندی بر ضد او نیافته است. هارون نیز امام را به بغداد تبعید کرد و از وزیر خود فضل بن ربیع خواست که آن حضرت را به شهادت برساند، اما او نپذیرفت. سرانجام سندی بن شاهک به دستور یحیی بن خالد برمکی، وزیر دربار عباسی و به خواست هارون، امام کاظم(ع) را به شهادت رساند.

* درگذشت «میرزا شرف جهان قزوینی» شاعر ایرانی(968 ق) اشاره:

«شرف جهان قزوینی» از فضلا ، دانشمندان و شاعران معروف دوره صفوی است. وی در سال 902 هجری قمری در قزوین به دنیا آمد و پس از اتمام تحصیلات خود در قزوین به شیراز رفت و از محضر علامه «غیاث الدین منصور دشتکی» استفاده های شایان کرد. سپس به قزوین بازگشت و مورد توجه شاه طهماست صفوی قرار گرفت و مدت 15 سال مقام وزارت و منصب صدراصدوری را بر عهده داشت ، تا اینکه در اثر سعایت و سخن چینی حاسدان ، مورد بی مهری شاه قرار گرفت و از کار بر کنار شد. وی پس از دست شستن از خدمات دولتی ، اوقات خود را به مصاحبت با سخنوران ، ادبا و اهل ذوق می گذراند.

* شهادت حاج «ملاحمد تقی شهید ثالث» فقیه بزرگوار شیعه(1264 ق) اشاره:

ملاحمد تقی بن محمد، معروف به شهید ثالث، از بزرگان علمای شیعه می‌باشد. او در برغان به دنیا آمد و در قزوین به تحصیل پرداخت. سپس در قم و اصفهان به ادامه‌ی دروس خود روی آورد و پس از آن راهی عتبات گردید. در محضر عالم بزرگ، شیخ جعفر کاشف الغطاء و نیز سید مجاهد کسب علم کرد و به مقامی رفیع در دانش رسید. اوقات عمر وی در ترویج احکام دین و ریشه کنی اساس بدعت گذاران در دین گذشت. عیون الاصول، مجالس المؤمنین و منهج الاجتهاد از آثار اوست. در سال 1264 ق که اوایل ظهور مذهب بابیه بود، بر اثر افشاگری‌هایش در ردّ این فرقه، از طرف هواداران این گروه زخمی شد و به همان زخم‌ها درگذشت.

* ترور «؛ ناصرالدین شاه قاجار» در حرم عبدالعظیم توسط میرزا رضا کرمانی (ԡق)

اشاره:

ناصرالدین شاه قاجار که پس از مرگ محمدشاه، در سن شانزده سالگی به سلطنت رسیده بود، به مدت پنجاه سال در مقام پادشاهی ایران قرار گرفت و در دوران سلطنت بلند مدت وی تحولات مثبت و منفی گوناگون در کشور به وجود آمد. سرانجام میرزا رضا کرمانی در آستانه‌ی آغاز جشن پنجاهمین سالگرد پادشاهی ناصرالدین شاه، با اشارت سید جمال الدین اسد آبادی، با شلیک چند گلوله در زیارتگاه حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) به عمر شاه 66 ساله‌ی قاجار پایان داد. پس از ناصرالدین شاه، پسر 45 ساله‌اش مظفرالدین شاه که چهل سال ولیعهد ناصرالدین شاه بود، به سلطنت رسید.

* رحلت مرجع عالی‌قدر آیت الله حاج «؛ شیخ عبدالکریم حائری یزدی» مؤسس گرانقدر حوزه‌ی علمی‌ی قم (Ջ ق)

اشاره:

آیت الله حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی فرزند شیخ جعفر مهرجردی در سال 1276 ق در میبد یزد چشم به دنیا گشود. مقدمات و سطوح را نزد علمای آن روز یزد فراگرفت و سپس راهی عتبات مقدسه شد. در نجف در محضر اساتید بزرگی مثل محمد فشارکی اصفهانی، میرزای شیرازی، شیخ فضل الله نوری، میرزا ابراهیم محلاتی و آخوند خراسانی حضور یافت و علوم اسلامی را فرا گرفت و به درجه‌ی بالایی در علم دست یافت. در سال 1332 ق بنابه دعوتی، به اراک مهاجرت و حوزه‌ای در آنجا تأسیس نمود. سپس طی سفری به قم، بحث از ماندن ایشان و تأسیس حوزه‌ی علمی به میان آمد و با اصرار علماء از جمله آیت الله بافقی و انجام استخاره در سال 1340 ق، هجرت به قم را تقبل نمود. ایشان در آن دوران سیاه خفقان، با خون دل این حوزه را حفظ کرد. آثار بابرکت اقامت آیت الله حائری در شهر مقدس قم عبارتند از: تأسیس حوزه‌ی علمی و شروع درس‌های علمی با 600 نفر از فضلا و طلاب، بنای دارالاطعام، تأسیس مریض‌خانه، ساختن قبرستان نو، تعمیر مدرسه‌ی دارالشفاء و فیضیه و ساختن بیمارستان فاطمی در قم. از ایشان تألیفات و آثار ارزشمندی به جای مانده است که برخی از آنها عبارتند از: دررّ الفوائد، الرضا، الصلوة، الموارث، النکاح. شاگردان ارزنده ایشان از 80 تن متجاوزند و حضرات آیات عظام: حاج آقا روح الله کمالوند، ملا علی همدانی، سید شهاب الدین نجفی مرعشی، سید محمدرضا گلپایگانی، سید محمد تقی خوانساری، سید محمد حجت کوه کمره‌ای، سید صدرالدین صدر، محمد علی اراکی و حضرت امام خمینی از آن جمله‌اند. آیت الله شیخ عبدالکریم حائری یزدی

سرانجام در شب دهم بهمن 1315 ش در 80 سالگی دار فانی را وداع گفت و در جوار حضرت معصومه به خاک سپرده شد.

22 سپتامبر در تقویم میلادی

* تولد «؛ مایکل فارادی» دانشمند شهیر انگلیسی و مخترع دینام (ۿم)

* اعلام الغای رژیم سلطنتی فرانسه و آغاز حکومت جمهوری اول در این کشور (܀م)

* درگذشت «؛ آگوست گت» نویسنده و فیلسوف بزرگ فرانسوی (݁م)

* روز ملی و استقلال «؛ بلغارستان» از امپراتوری عثمانی (ݴم)

* روز ملی و استقلال کشور آفریقائی «؛ مالی» از استعمار فرانسه (ިم)

* تأسیس سازمان کنفرانس اسلامی (ޱم)

* درگذشت علامه «؛ ابوالعلی مودودی» متفکر و دانشمند مسلمان پاکستانی (޻م)